

Kanteling

We staan met z'n allen voor de taak om de zorg betaalbaar te houden en van goede kwaliteit. Cavent is zich bewust van die verantwoordelijkheid en innoveert daarom voortdurend. De Kantelkrant wil je regelmatig informeren over ontwikkelingen en inzichten.

De komende jaren volgen alle medewerkers van Cavent een interne leergang, om de vaardigheden onder de knie te krijgen voor de nieuwe tijd (participatiesamenleving). In de oude tijd (verzorgingsstaat) waren we voornamelijk gericht op het uit handen nemen van de zorg en gingen we veelal voorbij aan de mogelijkheden en talenten die een cliënt kan ontwikkelen. De participatiesamenleving vraagt van een cliënt steeds meer de regie over zijn eigen leven. Bijgestaan door een stevig netwerk (familie, vrienden, kennissen en vrijwilligers). Deze 'kanteling' vraagt om een andere rol van Cavent.

Weer in de schoolbank

Philie Boogaart (links) en Jeanine Kolf hebben zojuist de startbijeenkomst van de interne leergang 'Mehodische werkwijze Cavent' er op zitten. Ze zijn enthousiast over de leergang: 'Ik hou wel van vernieuwing, het houdt me scherp,' aldus Jeanine. 'De theorie wordt goed uitgediept en de afwisseling met doe-opdrachten maakt me meer bewust van mijn handelen.' Philie: 'Het is leuk om ook met mensen van andere locaties in gesprek te zijn en goed dat alle disciplines meedoen, ook de huishoudelijk hulpen. Ik werk bij Cavent Logeren en vraag me daarom wel af wat ik straks kan toepassen bij cliënten die ik soms maar één keer per maand zie.' Projectleider van de leergang Marion Barendrecht is blij met dergelijke vragen: 'Daar moeten we wat mee.'

Directeur/bestuurder

Cavent wil een begeleidingswijze die past bij de participatiesamenleving: in verbinding en vanuit gelijkwaardigheid, met een open, professionele houding en met respect voor ieders eigenheid, samenwerken met mensen met een zorgvraag en de mensen daaromheen. Cavent wil dat die samenwerking bijdraagt aan kwaliteit van bestaan..

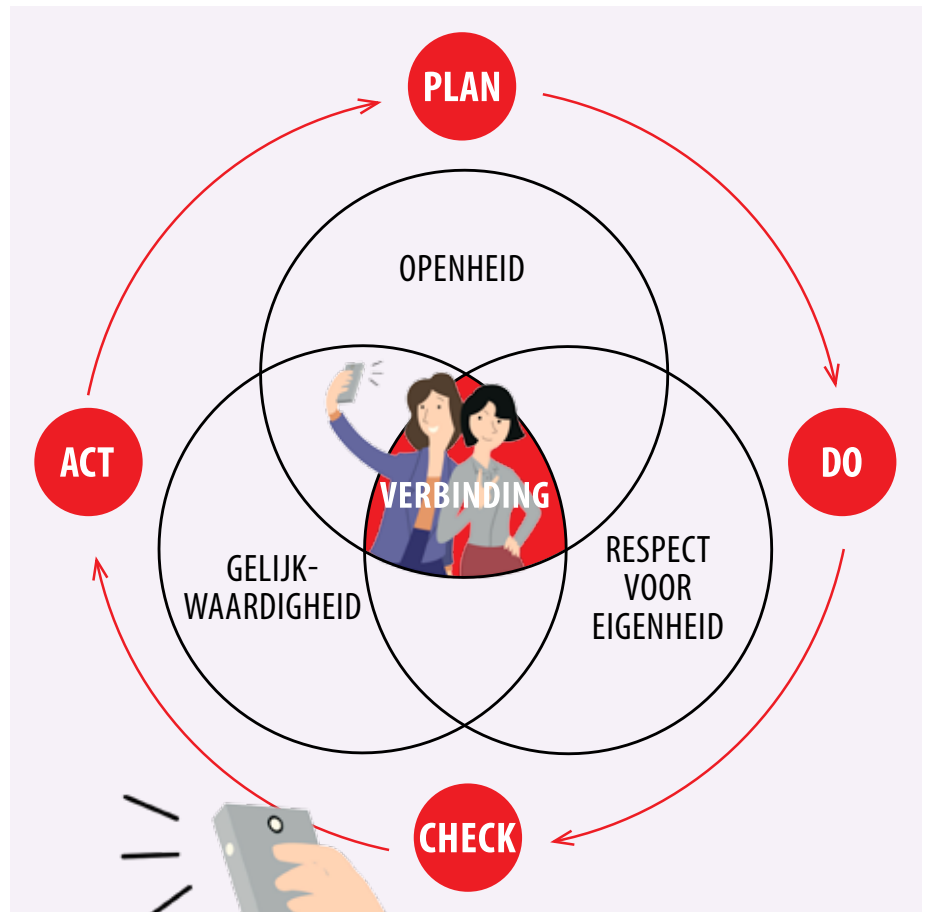
In de visie zitten de kernwaarden: verbinding, gelijkwaardigheid, openheid en respect voor

eigenheid. Om deze visie te realiseren, is het nodig dat medewerkers over voldoende vaardigheden beschikken. Zo is bijvoorbeeld 'in verbinding staan met een open houding' makkelijker gezegd dan gedaan. Het vraagt lef, om kritisch naar je eigen opvattingen en aannames te durven kijken. Het lef om alle vragen te durven stellen. Het vraagt soms om net zo kwetsbaar te zijn als ieder ander. En om dat te leren, gaan we allemaal weer naar de schoolbanken.

'Voor mij gaat het maar om één ding: kwaliteit van leven.'

De komende jaren volgt het personeel van Cavent een interne opleiding om klaar te zijn voor de nieuwe tijd: samenwerken met de cliënt en zijn netwerk. Die samenwerking is erop gericht om het maximale uit de cliënt, zijn netwerk en de medewerker te halen.

Jan Windey: 'De bezuinigingen op de zorg zijn natuurlijk een belangrijke prikkel voor de kanteling van verzorgingsstaat naar participatiesamenleving. Maar ik ben ervan overtuigd dat als we dat goed doen, daarbij de focus op het belang van de cliënt houden en onszelf klaarstomen voor onze nieuwe rol, dat niet leidt tot een verschromping van de zorg. Ik durf zelfs het tegendeel te beweren: meer eigen regie van de cliënt vergroot zijn kwaliteit van bestaan.'

Methodische werkwijze Cavent

De methode is een werkwijze gebaseerd op plannen, uitvoeren, evalueren en bijstellen van die plannen. Allemaal om de cliënt zijn gewenste doelen te laten bereiken. Het is een methodiek van continu verbeteren op basis van ervaring. Met de methode willen we hoge kwaliteit van zorg bereiken rondom onze kernwaarden verbinding, gelijkwaardigheid, openheid en respect voor eigenheid.

'Ik kijk nu meer naar haar als een volwassene'

In haar ontwikkeling krijgt Petra een tien van haar ouders en natuurlijk vinden ze dat een 'gekleurd' cijfer. Daarbij hebben ze wel alle lof voor Cavent. Ze roemen de open sfeer en vriendelijke bejegening en vinden dat Petra op haar plek zit.

Sinds januari 2015 krijgt Petra begeleiding en samen met haar ouders waren zij de eerste proefpersonen om de methodiek Basisposter uit te proberen. Petra hunkert naar grotere zelfstandigheid en vond het niet moeilijk haar gewenste situatie te benoemen. Uit die lijst met wensen heeft ze koken en omgaan met geld als eerste leerpunten gekozen. Ze krijgt nu kookles bij Cavent, leert geld pinnen en krijgt ook training in sociale vaardigheden. 'Daar leer ik oogcontact met iemand te maken', vertelt ze terwijl ze me strak aankijkt.

Ontwikkeling

Zodra er een appartement vrij komt neemt

ze haar intrek bij Cavent Numansdorp. Daarvoor is ze al druk in de weer om nog meer nieuwe vaardigheden onder de knie te krijgen. Moeder: 'Ik heb met open mond zitten kijken hoe ze nu zelf en heel precies de was opvouwt.' Haar ouders zijn trots op haar vooruitgang. Vader: 'Bij ons is ze wat gesloten, ze houdt de boel een beetje gescheiden. Dus we horen en zien nog niet alles. Maar ze zal ons nog wel meer gaan verrassen'. En één van die verrassingen gaat door de maag. Iedere woensdag kookt ze nu voor haar ouders. 'Ik eet nu dingen die ik nooit lustte en ik vind het nog lekker ook', vertelt haar vader. De moeder van Petra vindt dat ze ook zelf verandert: 'Ik kijk nu

meer naar Petra als een volwassene en ze kan veel meer dan ik dacht.'

Verandering

Waar het werken met de basisposter voor de medewerkers van Cavent nog relatief nieuw is, was het voor de ouders van Petra een vanzelfsprekende aanpak. Moeder: 'Het was heel leuk om te zien, al die briefjes met wat ze wil.'

Haar vader kan niet genoeg benadrukken hoe ze bij Cavent op haar plek is: 'Thuis deed ze eerst niks, maar dat verandert. En ik ben blij dat ze straks in de buurt woont. Wij worden ook een dagje ouder en wie weet wie wie straks helpt?'

Wij zijn gewend aan begeleiding op basis van een indicatie: vaste uren per week over een flink aantal jaren. De cliënt heeft zich daar maar naar te schikken, want zo doen we dat hier. Het wordt veel interessanter om te kijken wat iemand werkelijk wil en daarvoor een plan te maken met de cliënt en zijn netwerk. Met zo'n plan gaan we actief aan de slag vanaf de intake en evalueren we regelmatig met de cliënt en zijn netwerk. Soms geven cliënten een zonniger beeld van zichzelf tijdens de intake en we gebruiken de eerste tijd om te observeren, om zo nodig weer een nieuw plan te maken. Belangrijk daarbij is dat het niet ons plan is, maar dat van een cliënt en zijn netwerk. Onze uitdaging in onze stijl van begeleiding wordt, om vanuit dat plan voortdurend in verbinding te staan met de cliënt en zijn netwerk. We gaan ons meer afvragen wat voor effect ons gedrag heeft op de cliënt. Daar hoort kritisch naar jezelf kijken, feedback geven aan elkaar en kwetsbaar durven zijn bij.

Annemarie Zeelenberg

Meewerkend teamcoördinator

Ik realiseer me dat de veranderingen deels zijn ingegeven door de bezuinigingen. Maar er zitten ook positieve kanten aan. We waren ook wel een beetje in slaap gesukkeld. Dit is werk dat je met je hart doet en dat maakt dat je snel voor je cliënt zorgt, maar je helpt hem daar op termijn niet verder mee. Natuurlijk is het hier prachtig in een rustige omgeving met weinig prikkels, maar in de buitenwereld is het een ander verhaal. Als je alleen blijft zorgen, maak je ze maatschappelijk gestoord. Ik zoek in mijn begeleiding altijd wel naar de balans tussen zorgen voor en zorgen dat. En iedere dag is dat voor hem weer kijken wie hij tegenover zich heeft. 'Wat is zijn beperking en wat kan hij aan? Je kunt iemand ook overvragen en daarmee beschadigen. Laten we er vooral voor zorgen dat de cliënt de centrale rol heeft en hem ondersteunen om zijn kracht te versterken. Laten we hen laten ervaren dat ze ertoe doen en stimuleren hun mogelijkheden en kansen te benutten.

Wilbrecht Giljam

Begeleider-coach

Marion Barendrecht

Teamleider

We kijken tegenwoordig veel meer naar het waarom van ons handelen en het effect daarvan op de cliënt. Daarmee maken we expliciet wat we uit automatisme doen. Dan moet je wel naar je eigen handelen durven kijken. Dat is soms lastig, omdat we bang zijn iets niet goed te doen. Maar daar gaat het niet over. De vraag is of je je bewust bent van de invloed van je handelen. Is het zorgen voor of zorgen dat? Dat zorgen voor is ons eigen, zeker wanneer je hier al vijftwintig jaar of langer werkt. Zorgen is onze kernkwaliteit en die gaat ook niet overboord. Er zijn nog altijd cliënten waarvoor we moeten zorgen.

We zijn onze mindset aan het veranderen. Nieuwsgierig zijn, open staan en elkaar bevragen. Leren is een proces van vallen en opstaan. En dat geldt niet alleen voor het personeel. Omdat wij minder doen, doet dat een appèl op de cliënt, wat die zelf kan of kan leren. En die mag ook vallen en opstaan.

Stougjeshof

Naast ontwikkeling en het aanleren van nieuwe methodieken, zoekt Cavent ook steeds naar nieuwe concepten. Concepten die de cliënt faciliteren in de kwaliteit van bestaan en die de zorg betaalbaar houden.

De realisatie van Stougjeshof (2017) is een beloning van zo'n zoektocht: een hofje met een gemeenschap van bewoners met (lichte) zorg of begeleiding. Een hofje waar de bewoners en hun netwerken elkaar zo veel mogelijk helpen. Een hofje met een beheerdersechtpaar voor de rust en stabiliteit. Een hofje waar onze professionele hulp natuurlijk altijd achter de hand is.

Kijk op cavent.nl voor meer informatie.

Annemiek Brouwer

'Ik wil veel overlaten aan het netwerk'

Het is voor Annemiek tegenwoordig heel normaal dat de cliënt zijn eigen regie heeft en dat daar zijn netwerk bijhoort. Ze is een luisterend oor en coacht haar cliënt met zijn vragen zonder deze over te nemen. Annemiek: 'Ik kan niet anders meer werken. Het zit in mijn systeem.'

Annemiëks strategie is, om bij problemen steeds weer terug te keren naar de doelen van de cliënt. 'Door steeds met ze te kijken naar wat ze willen bereiken, zien ze het uiteindelijk zelf in, als hun gedrag niet helpend is. Sommigen lukt het bijvoorbeeld niet om hun werk te behouden. Dat past vaak in het beeld van het niet kunnen handhaven van relaties, waarbij hun beperking een grote rol speelt. En als ze die beperking zelf ontkennen, kan de buitenwereld hun gedrag niet plaatsen en hen dus ook niet helpen. Ik heb dan geen oordeel over hun gedrag, maar plaats dat tegenover hun doelen. Dat zijn bijvoorbeeld een auto, vriend(in) of een leuk huis. Zaken waarvoor een vaste baan wel han-

te beschikken. 'Hun enthousiasme is geweldig, als ze toch een groot netwerk op papier weten te krijgen. Een netwerk met burens, neven, nichtjes en zelfs oude schoolvrienden die wellicht wat kunnen betekenen.' En ze heeft ervaring met het volledig ontbreken van een netwerk. 'Dan ga ik terug naar het begin: in gesprek met de cliëntvertegenwoordiger. Wat is zijn rol? Wat is zijn verantwoordelijkheid? Ik wil dat de cliëntvertegenwoordiger zich gaat gedragen als mede-eigenaar van het probleem.'

Goede verstandhouding

Annemiek is blij met het vertrouwen dat ze als professional bij Cavent krijgt. 'Ik

dig is. Vroeg of laat zal het inzicht komen dat het accepteren van hun beperking ze dichterbij hun doelen brengt. Daar geloof ik in.'

Mede-eigenaar

Bij de eigen regie van de cliënt speelt diens netwerk een belangrijke rol. Annemiek: 'En ik wil veel overlaten aan dat netwerk. Voorheen belde ik regelmatig met de vraag of het loopt en nu bellen ze zelf. Ik luister dan en denk mee, maar neem het niet over. Hierdoor heb ik een heel ander contact.'

Annemiek heeft ook ervaring met mensen die denken nauwelijks over een netwerk

krijg veel ruimte voor mijn professionele handelen. Dat maakt ook dat je als ambulante coach nogal solo bezig bent. Gelukkig heb ik ook een cliënt die 24 uur zorg krijgt. Daardoor sta ik ook in contact met het team in Numansdorp.' Annemiek is blij met haar cliënten en als professional is ze niet bang om soms bij hen uit haar rol te vallen. 'Laatst was ik mee met een cliënt op sollicitatiegesprek, voor een dagbesteding bij de receptie van een instelling. Ik was zo enthousiast in dat gesprek, dat ik de terughoudendheid van mijn cliënt niet begreep. De uitleg die ik daarover later kreeg: 'Je was zo overheersend.' Dat is toch geweldig, die feedback. Zo'n goede verstandhouding.'

Dik een jaar heeft Hans Maas begeleiding van Cavent en is daarover ook dik tevreden. 'Bij Cavent voel ik me een mens en geen cliënt. Het gaat erom wat ik wil en dat heb ik wel anders meegemaakt.'

Hans Maas

'Ik vind de gesprekken fijn'

En daarmee is Hans een goed voorbeeld van de nieuwe manier van werken bij Cavent. Voorheen werden de doelen geformuleerd door de begeleiding en nu worden die bepaald door de cliënt zelf. En daarmee is het veranderd van een administratieve verplichting naar een waardevol begeleidingsmoment. Lijda, begeleider van Hans, noemt het een sprankelmoment. Een moment dat je echt in gesprek bent. Hans: 'Over wat ik wil bereiken heb ik nooit met iemand op deze gestructureerde manier gepraat. En die gesprekken vind ik fijn en ik kan er wat mee.'

Op tafel ligt een groot vel papier met cirkels. In de binnenste cirkel zitten post-it's waarop Hans zijn huidige situatie heeft beschreven. In de buitenste staan zijn doelen, zijn wensen. Daartussen 'de kloof' met wat nodig is om van de huidige naar de gewenste situatie te komen. Een doel van Hans is een positiever zelfbeeld. 'Cliënt zijn geeft me een negatief gevoel. Ik vind het confronterend dat ik hulp nodig heb, dat ik het niet alleen kan. Ik wil dat idee loslaten en leren accepteren.' Op de vraag of hij ook trots kan zijn, komt geen antwoord. En dat terwijl hij net heeft verteld dat hij als vrijwilliger van het Rode Kruis een paar dagen heeft geholpen op de blarenpost bij de Vierdaagse in Nijmegen. Hans: 'Ja, dat was wel gezellig, maar trots? Met mijn hoofd wel, maar niet met mijn gevoel.'

In de coaching van een cliënt speelt zo'n vel met post-it's de sleutelrol. Bij zijn hulpvragen wordt altijd de relatie gezocht met de doelen. Ook bij besprekingen met het netwerk van de cliënt liggen de doelen op tafel. Het structureert die gesprekken en richt iedereen in het netwerk op wat de cliënt zelf wil.

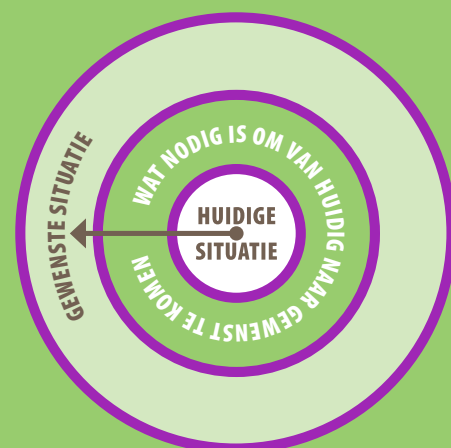

Mister Basisposter Hans Maas. Eén van de eerste die de poster heeft gemaakt en vervolgens rolmodel is geweest op film en bij voorlichting.

Een ander doel van Hans is meer structuur in zijn leven. Daarvoor heeft Hans zijn ideale dagritme op papier gezet. Vanaf het tijdstip van opstaan, de dagelijkse bezigheden, tot aan het moment van slapen gaan. 'Ik wist het allemaal wel, maar nu het op papier staat, geeft me dat houvast.'

De basisposter Structureel je wensen aanpakken

De basisposter is een hulpmiddel om met een cliënt zijn werkelijke wensen in kaart te brengen. Essentieel voor een basisposter is dat het netwerk van de cliënt daarbij van meet af aan actief betrokken is. De ervaring met het maken van zo'n poster is dat het nieuwe inzichten, energie en plezier oplevert.

Een basisposter bestaat uit drie cirkels. Daarmee worden drie velden gemarkeerd. In het binnenste veld beschrijft de cliënt met steekwoorden zijn huidige situatie en in het buitenste veld komt te staan wat de cliënt wil bereiken. Het middelste veld is 'het gat' tussen nu en de gewenste situatie. Hierin komt te staan wat er nodig is om de gewenste situatie te bereiken. Het maken van een basisposter is een zorgvuldige klus. Het is voor de cliënt en zijn netwerk vaak de eerste keer dat uitvoerig wordt stilgestaan bij zijn verlangens, waarbij het er soms emotioneel aan toe kan gaan. De begeleiding bij het maken van een basisposter vraagt dan ook om specifieke vaardigheden. Vaardigheden om te luisteren en door te vragen (communicatie) en de vaardigheid om het proces te begeleiden. Het maken van een basisposter is een proces van zoeken naar kansen en naar onze ingesloten manier van denken dat die kansen belemmert. En als dat in een open en constructieve sfeer gebeurt, zit een basisposter vol aangename verrassingen. Het maken van een basisposter leert ons weer nieuwsgierig te zijn.